

ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของโรงเรียน
ประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2
The Relationship between Participatory Management and the Efficiency of
Small Schools in Sukhothai Primary Education Area Office 2

พัชญา วรรณโชค¹ พิมพกา ธรรมสیتی² สุกัญญา รุจิเมธธาภัส³

Patchaya Wannachok, Phimpaka Thammasit, Sukunya Rujimethabhas

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม ระดับประสิทธิผล และความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารโรงเรียน 50 คน และ ครู 255 คน รวม 275 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามระดับการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมและแบบสอบถามระดับประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัย พบว่า ระดับการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด ระดับประสิทธิผลอยู่ในระดับมากที่สุดและพบว่าทั้งการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมและประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ มีสาเหตุมาจากกลุ่มผู้บริหารยุคใหม่มีการยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นสำคัญ โดยเฉพาะโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กที่ขาดแคลนในเรื่องของวัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ บุคลากร รวมไปถึงสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยจึงจำเป็นต้องบริหารจัดการโรงเรียนโดยอาศัยความร่วมมือในรูปแบบต่าง ๆ และยังทำให้ผู้บริหารมีแนวทางในการดำเนินงาน เน้นการมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผลก็จะทำให้โรงเรียนมีประสิทธิผล บรรลุผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

คำสำคัญ (Keywords) : การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม; ประสิทธิภาพของโรงเรียน

Received: 2023-03-19 Revised: 2023-04-03 Accepted: 2023-04-04

¹ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ Education Administration Master of Education, Uttaradit Rajabhat University, Thailand. E-mail: patchaya32@gmail.com

² อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ Lecturer, Graduate School Faculty of Education, Uttaradit Rajabhat University, Thailand. E-mail: Phimpaka@live.ur.ac.th

³ อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ Lecturer, Graduate School Faculty of Education, Uttaradit Rajabhat University, Thailand. E-mail: r.sukunya@uru.ac.th

Abstract

This research study intends to study degrees of participative management and its efficiency, and their relationship at small elementary schools in Sukhothai Primary Educational Service Area 2. There were 275 participants in the sample, including 255 instructors and 50 school administrators. Data on participative management and the efficiency at the small elementary schools were gathered by two surveys. By the mean, standard deviation, and Pearson's correlation analysis, the acquired data were examined. According to the research, there was a modest degree of participative management and a strong relationship with the efficiency at the small primary schools. According to the findings, the small primary schools in Sukhothai Primary Educational Service Area 2 might become more productive by applying participative management.

According to the findings of this research, the degree of participative management at the small primary schools under the Office of Sukhothai Primary Educational Service Area 2 was at its peak. Also, their efficiency was at the highest level. At a significance level of 0.01 in the study, there was also a statistically significant positive association between participative management and the efficiency at the small primary schools. The positive association was attributed to the fact that the new generation of the school administrators held the participatory management principles, particularly at the small-sized elementary schools with limited supplies, equipment, budgets, employees, and current technology. As a result, collaborative management is required: involving with participation in planning, operations, decision-making, benefit receipt, and evaluation. School administrators can efficiently fulfill the goals they have set for the school by promoting the involvements.

Keywords: participatory management; school effectiveness

บทนำ (Introduction)

เนื่องจากในสังคมโลกปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วในทุก ๆ ด้าน เพราะก้าวเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยีสารสนเทศต่าง ๆ นั้น เป็นยุคของการแข่งขันและต้องการกำลังคนที่มีทักษะในศตวรรษที่ 21 เพื่อเพิ่มศักยภาพของแรงงานมนุษย์ให้เป็นแรงงานที่มีฝีมือ มีคุณภาพ เพื่อนำความรู้ความสามารถที่มีเหล่านั้นมาบริหารจัดการพัฒนาประเทศ ซึ่งจะสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.2561-2580 ในด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคนเชิงคุณภาพในทุกช่วงวัย เพื่อมุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม วัฒนธรรมในการดำรงชีวิตและอยู่ในสังคมโลกได้อย่างมีความสุข ดังนั้น จะเห็นได้ว่าการจัดการศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องให้ความสำคัญเป็นการปลูกฝังหล่อหลอมให้เยาวชนได้เติบโตมาเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพโดยอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน การจัดการศึกษาให้เกิดผลดีมีประสิทธิภาพ ตรงตามความต้องการของชุมชนต้องอาศัยกระบวนการมีส่วนร่วมซึ่งสอดคล้องกับ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 58 ได้บัญญัติเรื่องการมีส่วนร่วมไว้ว่า บุคคลย่อมมีสิทธิมีส่วนร่วม

ในกระบวนการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติราชการทางปกครองอันมีผลหรืออาจมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของตน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ สถานศึกษาที่จัดการศึกษาทุกระดับ จึงต้องปฏิบัติตามโดยการเปิดโอกาสให้ประชาชน ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและยังสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กล่าวถึงการมีส่วนร่วมไว้ในมาตรา 8 (2) ว่า ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาซึ่งการจัดการศึกษาในปัจจุบันจะมีคุณภาพได้ตามยุทธศาสตร์ชาตินี้จะต้องใช้แนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารจัดการโรงเรียน

การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นแนวคิดที่ช่วยให้ผู้บริหารมีแนวทางในการดำเนินงาน ช่วยสร้างบรรยากาศของการทำงานให้เป็นแบบประชาธิปไตยเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานทุกกลุ่มทุกคนได้แสดงความคิดเห็นมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและรับผิดชอบ เพื่อให้งานบรรลุตามวัตถุประสงค์ ซึ่งจะสอดคล้องกับพรเทพ เหมรณานนท์ (2564: 14) กล่าวว่า การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมทำให้การทำงานในองค์การบรรลุเป้าหมายซึ่งเกิดจากความร่วมมือร่วมใจของบุคลากรทุกคนที่เข้ามามีส่วนร่วมและประสานงานกันอย่างเต็มกำลังความสามารถเพื่อมุ่งประโยชน์ให้แก่องค์กร การสร้างบรรยากาศทำงานแบบประชาธิปไตยเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานได้แสดงความคิดเห็น มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และรับผิดชอบต่อ นอกจากนี้ออมรภาค ปิ่นกำลัง (2562: 27) ยังกล่าวถึงการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมว่า มีความสำคัญในการบริหารองค์การอย่างยิ่ง เนื่องจากผู้บริหารระดับสูงหรือผู้บังคับบัญชาได้เปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร มีอิสระในการทำงานตลอดจนสามารถเสนอความคิดเห็นเพื่อร่วมกันแก้ปัญหา ย่อมเป็นแรงจูงใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความรู้สึกผูกพันและร่วมรับผิดชอบในการดำเนินงานขององค์การ ส่งผลให้องค์การประสบผลสำเร็จ ซึ่งสถานศึกษาเป็นองค์กรที่มีบทบาทหน้าที่ในการจัดการศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 เป็นหน่วยงานที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีโรงเรียนประถมศึกษาทั้งหมด 162 โรงเรียน และมีโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กที่มีจำนวนนักเรียนน้อยกว่า 120 คน จำนวนทั้งสิ้น 111 โรงเรียน ซึ่งโรงเรียนขนาดเล็กมีผลการทดสอบระดับชาติยังไม่สูงมาก ถึงแม้ค่าเฉลี่ยรวมในปีล่าสุดจะพัฒนาจากปีก่อนหน้าเล็กน้อยอีกทั้งยังขาดแคลนทรัพยากรเนื่องจากงบประมาณมีน้อยรวมไปถึงขาดแคลนบุคลากรครูที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทางในรายวิชาและครูไม่ครบชั้นเรียน จากรายงานผลการดำเนินงาน 2564 ตามแผนปฏิบัติการประจำปี 2565 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2, 2565: 8-11) ซึ่งจะสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กด้านวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 2 ของ ธีระชัย แสนแก้ว และเด่น ชะเนติยง (2560: 120) ที่กล่าวว่า การบริหารโรงเรียนขนาดเล็กประสบปัญหาหลายด้าน ทั้งด้านการเรียนการสอนและการใช้ครู ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาคารเรียน งบประมาณแต่ละปี โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณภาพการศึกษา เนื่องจากในปัจจุบันการสนับสนุนด้านปัจจัยให้โรงเรียนขนาดเล็กยังทำไม่ได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน ซึ่งหากจะทำให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน ก็อาจจะต้องลงทุนทางการศึกษามากกว่านี้อีกหลายเท่าและในภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจเช่นในปัจจุบันคงความเป็นไปได้้น้อยมาก นอกจากนี้เมื่อวิเคราะห์ถึงคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า มีคุณภาพต่ำเมื่อเทียบกับโรงเรียนขนาดใหญ่ ซึ่งจะสอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่พบว่าโรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่มีปัญหาที่สำคัญ ดังนี้ 1.นักเรียนจากโรงเรียนขนาดเล็กมีคุณภาพ ค่อนข้างต่ำ เมื่อเปรียบเทียบกับโรงเรียนขนาดอื่น ๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนขนาดเล็กขาดความพร้อมด้านปัจจัย เช่น มีครูไม่ครบชั้นเรียน ขาดแคลนสื่อการเรียนการสอนและวัสดุอุปกรณ์ โดยเฉพาะสื่อและเทคโนโลยีที่มีราคาแพง ทั้งนี้เนื่องจาก

เกณฑ์การจัดสรรงบประมาณส่วนใหญ่ใช้จำนวนนักเรียนเป็นเกณฑ์ในการจัดสรร และ 2.โรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่ขาดประสิทธิภาพการบริหารจัดการกล่าวคือมีการลงทุนค่อนข้างสูงเมื่อเปรียบเทียบกับโรงเรียนขนาดใหญ่กว่า เช่น อัตรารัฐ: นักเรียนซึ่งตามมาตรฐานต้อง 1: 25 แต่สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก อัตรารัฐ : นักเรียน เท่ากับ 1: 8-11 เท่านั้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547: 1) และสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดสกลนครของ วาณิชย์ สาขามูละ (2559: 78-79) ที่กล่าวว่าปัญหาอุปสรรคของโรงเรียนขนาดเล็กไว้ 9 ประการด้วยกัน คือ 1. นโยบาย เกี่ยวกับโรงเรียนขนาดเล็กไม่ชัดเจน ไม่แน่นอน เปลี่ยนแปลงบ่อยเมื่อมีการเปลี่ยนผู้บริหารระดับสูง นโยบายขาดความต่อเนื่อง 2. ขาดการสนับสนุนอย่างจริงจังของหน่วยงานที่รับผิดชอบ 3. ขาดการประสานงานที่ดีระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตั้งแต่ระดับปฏิบัติโรงเรียน และหน่วยงานที่สูงกว่าระดับโรงเรียน 4.ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กขาดความมั่นใจในการเข้าร่วมโครงการ เพราะกลัวผลกระทบเชิงลบต่อตำแหน่งหน้าที่ของตน นโยบายด้านการบริหารงานบุคคลของหน่วยงานที่รับผิดชอบโรงเรียนมีนโยบายไม่ชัดเจน 5. ค่าพาหนะนักเรียนที่ได้รับไม่เหมาะสมกับสภาพความเป็นจริง มีความล่าช้า ได้รับไม่เต็มจำนวน บางปีไม่จัดสรร ไม่ชัดเจน โรงเรียนได้รับความเดือดร้อน โดยเฉพาะ ช่วงเวลาเปลี่ยนผ่านของการเปลี่ยนแปลง 6. ชุมชนเจ้าของโรงเรียนกลัวโรงเรียนถูกยุบจึงไม่ค่อยเห็นด้วย บางแห่งต่อต้าน 7. ผู้ปกครองไม่มั่นใจเกี่ยวกับความปลอดภัยในการเดินทางไปโรงเรียนของบุตรหลาน 8. ผู้ปกครองไม่มีความมั่นใจคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนหลักและ 9. ขาดการประสานแผนใน การใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างโรงเรียนหลักและโรงเรียนร่วมโครงการมีการใช้ทรัพยากรร่วมกันจริงแต่ยังอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำ ซึ่งปัญหาที่พบเหล่านี้จะแก้ไขได้โดยใช้การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมโดยอาศัยความร่วมมือจากคณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน ผู้ปกครอง หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อให้การบริหารจัดการโรงเรียนขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมายบรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ด้วยความจำเป็นดังกล่าว เพื่อที่จะนำองค์ความรู้ที่ได้ไปสู่การปฏิบัติหรือจัดทำระบบสารสนเทศให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ได้มีแนวทางการดำเนินงานในการพัฒนาโรงเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณมีขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตของการวิจัย

1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2 โดยเนื้อหาการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และเนื้อหาความมีประสิทธิภาพของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณภาพครู ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ด้านความสามารถในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาโรงเรียนและด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา

1.2 ขอบเขตด้านประชากร/กลุ่มเป้าหมายและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2 จำนวน 111 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ครูและผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2 ปีการศึกษา 2565 โดยเป็นผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 111 คน และครูจำนวน 408 คน รวม 519 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 50 คน และครูจำนวน 225 คน รวม 275 คน ได้มาโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ของศิริชัย กัญจนวาสี และคณะ (2564: 168)

1.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

การศึกษาครั้งนี้จะทำการศึกษาเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2

1.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

สิงหาคม 2565 - มีนาคม 2566

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์และสรุปข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย แบ่งออกเป็น 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สอบถามลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list)

ตอนที่ 2 สอบถามระดับการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียน

ตอนที่ 3 สอบถามระดับประสิทธิผลของโรงเรียน

ตอนที่ 4 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

3.1 ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์เพื่อขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนและครูโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 2 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 เมื่อกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของคำตอบในแบบสอบถาม ในระหว่างเดือน ธันวาคม 2565 ถึงเดือน กุมภาพันธ์ 2566 ได้ข้อมูลกลับคืนมาร้อยละ 100

3.3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมารอกลงในโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อทำการวิเคราะห์ค่าทางสถิติและรายงานผลการวิจัยต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยที่กำหนดไว้ ดังนี้

วิเคราะห์ระดับการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนกับระดับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2 โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปโดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2 โดยหาค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient)

ผลการวิจัย (Research Results)

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 มีรายละเอียดตามตารางที่ 1 ดังนี้

ด้านที่	การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 (X)	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ที่
1	ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน(x ₁)	4.533	0.64	มากที่สุด	4
2	ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน(x ₂)	4.626	0.50	มากที่สุด	1
3	ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ(x ₃)	4.534	0.55	มากที่สุด	3
4	ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์(x ₄)	4.573	0.46	มากที่สุด	2
5	ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล(x ₅)	4.530	0.52	มากที่สุด	5
	รวม	4.559	0.46	มากที่สุด	

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 (X) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการรับ

ผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนและด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลตามลำดับ

2. ผลการศึกษาระดับประสิทธิผลโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 มีรายละเอียดตามตารางที่ 2 ดังนี้

ด้านที่	ระดับประสิทธิผลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 โดยภาพรวม (Y)	\bar{x}	S.D.	ระดับ	ที่
1	ด้านคุณภาพครู (Y ₁)	4.589	0.42	มากที่สุด	2
2	ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง(Y ₂)	4.506	0.48	มากที่สุด	4
3	ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น(Y ₃)	4.546	0.49	มากที่สุด	3
4	ด้านความสามารถในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาโรงเรียน(Y ₄)	4.598	0.42	มากที่สุด	1
	รวม	4.560	0.42	มากที่สุด	

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับประสิทธิผลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความสามารถในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาโรงเรียน ด้านคุณภาพครู ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นและด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงตามลำดับ

3. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านมีรายละเอียดตามตารางที่ 3 ดังนี้

	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	Y
X ₁	.631**	.617**	.539**	.636**	.645**
X ₂	.730**	.791**	.909**	.774**	.861**
X ₃	.633**	.917**	.930**	.610**	.837**
X ₄	.557**	.669**	.796**	.629**	.714**
X ₅	.736**	.731**	.822**	.767**	.818**
X	.771**	.871**	.924**	.789**	.903**

ที่นัยสำคัญที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2 อยู่ในระดับสูงมากทุกตัวแปรมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อยู่ระหว่าง .539** - .930**

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากผลการวิจัยมีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ระดับการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะโรงเรียนสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือในการทำงานเป็นทีม มีการสนับสนุนงบประมาณในการจัดทำโครงการและกิจกรรมของโรงเรียน มีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายในและภายนอกสังกัดเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียน เปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดในแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี และโรงเรียนเปิดโอกาสให้ร่วมกันแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการจัดกิจกรรม อีกทั้งผู้บริหารโรงเรียนยุคใหม่มีการยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นสำคัญโดยเฉพาะโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กที่ขาดแคลนในเรื่องของวัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ บุคลากร รวมไปถึงสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยจึงจำเป็นที่จะต้องบริหารจัดการโรงเรียนโดยอาศัยความร่วมมือในรูปแบบต่าง ๆ และยังทำให้ผู้บริหารมีแนวทางในการดำเนินงาน เน้นการมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล นอกจากนี้ยังช่วยสร้างบรรยากาศของการทำงานให้เป็นแบบประชาธิปไตยเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานทุกกลุ่มทุกคนได้แสดงความคิดเห็น มีส่วนร่วมในการตัดสินใจและรับผิดชอบ เพื่อให้งานบรรลุตามวัตถุประสงค์ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 1 และเขต 2 ของพรเทพ เหมรานนท์ (2564: 59) ผลงานวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 1 และเขต 2 โดยรวม ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความคิดเห็นด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยดังนี้ ความคิดเห็นด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ความคิดเห็นด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ความคิดเห็นด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลและ ความคิดเห็นด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 1 และเขต 2 ของวิบูลอร นิลพิบูลย์ (2563: 102) ผลงานวิจัยพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงตามค่ามัธยเทศจากมากไปน้อยดังนี้ ความยึดมั่นผูกพัน ความมีอิสระในการปฏิบัติงาน การไว้วางใจกัน และการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงครามของอมรภัค ปิ่นกำลัง (2562: 27) ที่กล่าวถึงการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมว่า มีความสำคัญ เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนได้เปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชาเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร มีอิสระในการทำงาน ตลอดจน สามารถเสนอความคิดเห็นเพื่อร่วมกันแก้ปัญหา ย่อมเป็นแรงจูงใจให้ผู้ได้บังคับบัญชาเกิดความรู้สึกร่วมกันและร่วมรับผิดชอบในการดำเนินงานของโรงเรียน ส่งผลให้โรงเรียนประสบผลสำเร็จ ซึ่งสถานศึกษาเป็นองค์กรที่มีบทบาทหน้าที่ในการจัดการศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย

2. ระดับประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้มีสาเหตุมาจากกลุ่มผู้บริหารยุคใหม่ที่มีการปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงประสิทธิผลของโรงเรียนที่เกิดหลังจากการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียนโดยดูได้จากด้านความสามารถในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาโรงเรียน คุณภาพครู ความสามารถในการแก้ปัญหาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ทั้งนี้ ยังเป็นเพราะผู้ที่บริหารโรงเรียนนำการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมมาใช้ในโรงเรียนส่งผลให้ประสิทธิผลอยู่ในระดับมากที่สุดซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 และเขต 2 ของวิบูลย์ นิลพิบูลย์ (2563: 108) ผลงานวิจัยพบว่า ประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณา จำแนกตามรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่ามัชฌิมเลขคณิตมากไปหาน้อย ดังนี้ ความสามารถในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาโรงเรียน รองลงมา คือ ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน รองลงมา คือ ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีเจตคติทางบวกและความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงอยู่ในระดับน้อยที่สุด นอกจากนี้ ยังกล่าวอีกว่า ประสิทธิผลของโรงเรียน หมายถึง ความสำเร็จของโรงเรียนที่สามารถร่วมกันทำหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา ทั้งนี้เกิดจากความสามารถของผู้บริหาร ครู และบุคลากรในโรงเรียนสามารถใช้ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในการบริหารงาน ปฏิบัติงานให้เกิดผลตามเป้าหมายของโรงเรียนที่ตั้งเอาไว้ ส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพขึ้นตามลำดับ ครูมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน มีความสามารถในการจัดสรร ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถยืดหยุ่นปรับเปลี่ยนต่อสภาพแวดล้อมที่มากกระทบ ทั้งภายในและภายนอก ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (Productivity) ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีเจตคติทางบวก (Positive Attitude) ความสามารถในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาโรงเรียน (Adaptability) ความสามารถในการแก้ปัญหา ภายในโรงเรียน (Flexibility) ได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้เนตรนภา เจตน์จางค์ (2564: 31) กล่าวว่า ความสำคัญของประสิทธิผลของสถานศึกษาเป็นตัวกำหนดความสำเร็จของสถานศึกษาที่สามารถทำหน้าที่ให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ทั้งนี้เกิดจากประสิทธิผลของผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถใช้ความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในการบริหารงาน

3. การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในระดับสูงมาก ทั้งนี้เพราะผู้บริหารมีการบริหารจัดการโดยใช้หลักการมีส่วนร่วมทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ซึ่งจากผลการวิจัยข้างต้นจะเห็นได้ว่าการมีส่วนร่วมในการวางแผนมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลมากที่สุดเพราะโรงเรียนมีการให้ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาร่วมกันวางแผนดังนี้ ร่วมวางแผนจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี ร่วมกำหนดวิธีการในการทำกิจกรรมร่วมกัน ร่วมวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณของโรงเรียน ร่วมวางแผนในการหาแนวทางพัฒนาโรงเรียนและนักเรียน ร่วมวางแผนติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการในโรงเรียนซึ่งส่งผลให้โรงเรียนมีประสิทธิผลในระดับมากที่สุดเช่นกัน โดยประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2 ประกอบด้วย

4 ด้าน ดังนี้ ด้านความสามารถในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาโรงเรียน ด้านคุณภาพครู ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียนและด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ของ วิบูลย์ นิลพิบูลย์ (2563: 115) ที่พบว่า มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เช่นกันซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในลักษณะคล้ายคลึงตามกัน จะเห็นได้ว่าเมื่อทุกคนมีส่วนร่วมทั้งผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา นักเรียน และชุมชนจะทำให้การดำเนินกิจกรรมในโรงเรียนประสบผลสำเร็จ เกิดประสิทธิผลและบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย (Research Knowledge)

งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 สามารถนำมารวบรวมและสังเคราะห์เกี่ยวกับองค์ประกอบของการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมได้ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลและการสังเคราะห์องค์ประกอบของประสิทธิผลได้ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณภาพครู ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ด้านความสามารถในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาโรงเรียน และด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา จะเห็นได้ว่าทั้งระดับของการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับระดับของประสิทธิผลล้วนมีความสัมพันธ์กัน ดังนั้นเมื่อผู้บริหารโรงเรียนใช้การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่โดยเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน จะทำให้การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียนประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายและบรรลุตามวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestion)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานมีความสัมพันธ์สูงมากกับประสิทธิผลของโรงเรียน ดังนั้น โรงเรียนควรดำเนินงาน ดังนี้ โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดในแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี โรงเรียนสนับสนุนงบประมาณในการจัดทำโครงการและกิจกรรมของโรงเรียน โรงเรียนสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือในการทำงานเป็นทีม โรงเรียนมีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายในและภายนอกสังกัดเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียน โรงเรียนเปิดโอกาสให้ร่วมกันแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการจัดกิจกรรม

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกับความสามารถในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น มีความสัมพันธ์สูงมาก ดังนั้น เมื่อมีปัญหาต่าง ๆ เกิดขึ้นในโรงเรียนทั้งปัญหาภายในและภายนอก ผู้บริหารควรแก้ไขปัญหาโดยใช้การมีส่วนร่วมของชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจร่วมกันเพราะเมื่อทุกฝ่ายร่วมกันตัดสินใจจะทำให้เราได้นโยบายการแก้ไขปัญหาที่ดีที่สุดและสามารถแก้ไขปัญหาที่นั้น ๆ ได้อย่างทันที่

2. ข้อเสนอแนะการทำวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัย พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมมีความสำคัญกับประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในระดับสูงมาก ดังนั้น จึงควรศึกษาเรื่องแนวทางการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กเพื่อให้ได้องค์ความรู้ว่ามีแนวทางใดบ้างที่ทำให้โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กมีประสิทธิผลและยังใช้เป็นแนวทางให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานำมาทำเป็นคู่มือการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก

เอกสารอ้างอิง (References)

- ธีระชัย แสนแก้ว และเด่น ชะเนตยั้ง. (2560/มกราคม - มีนาคม). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กด้านวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 2. **วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม**. 11(1): 120.
- เนตรนภา เจตน์จำนงค์. (2564). **ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยสยาม.
- พรเทพ เหมรานนท์. (2564). **การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จันทบุรีเขต 1และเขต 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.2561-2580. (2561, 13ตุลาคม). **ราชกิจจานุเบกษา** เล่ม 135 ตอนที่ 82 ก.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550. (2552). **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ.
- วาณิชย์ สาขามูละ. (2559). **ประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดสกลนคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วิบูลอร นิลพิบูลย์. (2563). **การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศิริชัย กาญจนวาสีและคณะ. (2564). **วิธีวิทยาการวิจัย** . พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: พิมพ์ทันใจ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). **แนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาแบบอิงมาตรฐาน**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2. (2565). **แผนปฏิบัติการประจำปี 2565**. สุโขทัย: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2.
- อมรภาค ปิ่นกำลิ่ง. (2562). **การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม**. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปากร.

